

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru strălătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhiepiscopice Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 54.
Epistolele se trimis în Sibiu sau în Iași.

INSERTIUNILE

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rându-se cu litere garmond

Criza.

Sibiu, 6 Februarie n.

Spuneam nu de mult, că evenimentele se desvoltă singure, de sine, după logica lor proprie, fără ca cineva, fie ori-cât de înțelept, să le pôtă da altă direcție.

Resultatul alegerilor efectuate zilele trecute pentru dieta țerii confirmă acest adevăr.

Despre contele Tisza nu pôte spune nimeni, nici dintră contrarii sei politici, că n'ar fi bărbat de stat consumat, cu pregătiri frumoșe, cu energie, cu voință tare, și nu pôte spune nimeni, că a făcut alegerile în cap de earnă cu scopul, ca să iese bătut din ele.

Li-a făcut, pentru-ca să slăbescă opoziția din dietă, care îl împedecă în activitatea pe care voia să o desvôlta în interesul patriei sale.

Dar' socotela a eșit altcum, fiindcă evenimentele, în desvoltarea lor, n'au ținut cont de programul politic și de voința contelui Tisza. În loc să bătă el opoziția, s'a bătut opoziția pe el. Și s'a bătut alăt de rău, în cât în-sași opoziția s'a spăriat de succesul obținut, pentru-că un succes atât de mare ea în-sași nu și-a dorit.

Dar' evenimentele s'a desvôlta în direcția asta s'au desvôlta. Situația trebuie deci primită așa cum e, fie bună, fie rea.

Cel dintâiu care a acceptat a fost ministrul-president Tisza. A tras imediat consecințele din desastrul care l'a ajuns. Mercuri s'a prezentat în fața Monarhului, la Viena, și a anunțat, ear' Vineri a înaintat în scris demisiunea întregului cabinet. Lucru natural. Rămăs în minoritate față de opoziția unită, nu mai pôte guvernă, pentru-că n'are cu cine, n'are armata necesară, care să i stea la spate. Tot Mercuri contele Tisza a recomandat Maiestați Sale pe contele Andrássy ca pe omul care e stăpân pe situațiune, și Monarhul a și pofit pe Vineri la ora 1 d. a. pe contele Andrássy la Viena, ca să facă propuneri M. Sale cu privire la rezolvarea crizei ministeriale.

Un ciaz și jumătate a stat contele Andrássy la M. Sa, de la care a eșit, nu cu însărcinarea de a forma cabinet nou ungar, ci cu însărcinarea să sondeze terenul, să se pună în înțelegeră cu partidele reprezentate în dietă, respective cu șefii lor, și ajungând cumva la învoială cu ele, să și facă un program pe baza căruiu s'ar puté angaja să formeze cabinetul.

Vineri s'era contele Andrássy a sosit înderēt la Budapesta, și încă noptea a avut convenire și lungă consultare cu Szell Kálmán, ear' Sâmbătă cu Kossuth și contele Apponyi, rămânând, ca astăzi, Luni, să continue cu vizitele pe la șefii diferitelor partide, pentru a se orienta cu privire la modul cum s'ar puté rezolvă criza.

Misiunea contelui Andrássy e grea din cale afară, pentru-că o majoritate parlamentară, fără concursul kossuthistilor, nu și pôte înghelba, ear' un guvern, cu atragerea partidului kossuthist în combinație, e curată imposibilitate. Contele Andrássy va merge în cursul săptămânii acesteia de nou la Viena, pentru a face raport M. Sale

despre rezultatul la care a ajuns, și dacă rezultatul va fi acceptabil din partea Coronei, contele va fi însărcinat cu formarea noului cabinet, ear' dacă nu, vor fi chemați alți bărbați de stat la sfat, a nume Szell și Wekerle, eventual și alții.

În stadiul acesta se află astăzi criza provocată de alegerile recente dietale, de unde se pôte deduce, că rezolvarea crizei n'are să urmeze în curând, pentru-că multe greutăți sunt de învins. Până atunci rămâne în funcție vechiul guvern, pe care M. Sa l'a încredințat cu ducerea mai departe a agendelor, și se pôte întâmplă și aceea, ca pe ziua stabilită pentru deschiderea parlamentului, 15 Februarie, să n'avem încă guvern, în care cas apoi deschiderea va fi amânătă prin rescript regal pentru mai târziu.

Țarul și lucrătorii.

Se știe, că vărsarea de sânge de pe stradalele Petersburgului s'urmat din cauza, că lucrătorii au fost împedecați să intre la Țar, pentru a-i înmăna o petiție. După cum se telegraficază din Petersburg, acum situația s'a schimbat stăt de mult, în cât în-sași Țarul a pofit să trimită lucrătorii o delegațiune la palat, pentru a se înțelegă cu ea. Și dorința i-a fost împlinită. O delegațiune de 34 lucrători de la uzinele și fabricile din Petersburg, însoțita de ministrul de finanțe și guvernatorul general, a fost primită în audiență din partea Țarului. Lucrătorii s'au închinat înaintea Țarului, care i-a salutat cu cuvintele: „*Bună ziua copii*”, ear' lucrătorii au răspuns cu: „*Vă urăm deplină sănătate, Maiestate*”. Țarul a adresat apoi lucrătorilor următoarea vorbire:

„V'am chiămat, ca să puteți auzi cuvintele mele de la mine, și să le comunicați tovarășilor dvôstră. Evenimentele nenorocite, cu urmări triste și inevitabile, s'au produs, pentru-că ați lăsat să fiți seduși și înșelați de cătră trădătorii și vrăjmașii patriei noastre. Când v'am îndemnat să-mi adresați o petițiune asupra lipselor dvôstre, ei v'au resculat în potriua mea și a guvernului meu, silindu-vă să încetați de a lucra cinstit, cu deosebire într'o perioadă când toți Rușii trebuie să muncescă neîncetat pentru a învinge pe vrăjmași. Grevele și manifestațiunile sgomotóse pun totdeuna ordinea în primejdie și îndemnă mulțimea la desordine. Acastă stare de lucruri va silă în viitoriu autoritățile să recurgă la forța armatei, ceea ce a produs totdeuna număróse victime printre inocenți. Știu, că vieța lucrătorilor nu e ușoră. Multe lucruri sunt de îndreptat în această privință. Înțelegeți bine însă că înainte de tóte trebuie să fim drepiți față de stăpânii vostri, și să avem în vedere condițiunile industriei noastre.

Dar' socotesc, că e crimă a mi-se comunica păsurile dvôstre pe cale de turburări. Voiu lua tóte măsurile, și voiu face totul pentru a vă îmbunătăți sórta, și a vă asigura căile legale pentru prezentarea dorințelor. Cred în sentimentele de devotament ale poporului și ert greșala. Reîntorceți-vă

la lucru și munciți alături cu toți tovarășii vostri. Dumnezeu să vă ajute”.

După aceste cuvinte Țarul a spus lucrătorilor să comunice declarațiunile sale celorlalți lucrători, și li-a promis că o să publice alocuțiunea sa.

Eșind de la palat, lucrătorii s'au dus la biserică, unde s'au închinat lui Dumnezeu, au sărutat icónele și au aprins luminări.

De aci lucrătorii au fost duși la o casă, unde li-s'a oferit un prânz. Un lucrător a închinat pentru Țar, în mijlocul uralelor.

La „Ierarchia Românilor din Ardeal și Ungaria”.

(Urmare).

3. Episcopii din părțile Ungarice-Partium.

Trecând de la Marmația mai departe în ordinea topografică, dăm de episcopatele Sătmarului, Oradei, Beiușului, Ienopolei, Aradului etc.

Metropolitul Genadie I se titulează al Ardealului și Oradei (Coresi în sbornic 1580 și în evang 1581), ear' Genadie II, 1628, pe lângă al Ardealului și al Vadului, al Oradei și al Sătmarului (Cipariu Acta, p. 253). Varlaam II în molditfelnicul tipărit la anul 1689 se titulează arhiepiscop și metropolit al Bělgradului, al Vadului, al Silvasului, și al celor din țera ungarescă etc. — Etrem a fost episcop ortodox în Oradea-mare când a început acolo sfânta unire.

Cipariu (Acta, p. XII) cu provocare la cartea lui Inocențiu III din a. 1285, numără Beiușul întră episcopatele sufragane ale metropoliei de Alba-Iulia, ceea-ce se spriginește și prin Dr. I. Ardeleanu (Ist. diec. Oradea-mare I, p. 38), care amintește, că după înființarea episcopatului romano-catolic din Oradea-mare, episcopul de rital grecesc s'a mutat la Beiuș.

În titulatura metropolitului Sava Brancovici se amintește ca aparținător și Beiușul (Hinz, Gr.-nichtun. Bisthum in Siebenb., pag. 79).

Di Bunea caută episcopia acastă la niște knezi Belos din Sirmiu.

Nu se potrivește. — Nucă 'n părete!! — De ce nu tocmai de la Běl-grad?

Episcopia Beiușului s'a încorporat la episcopia Aradului, care se titulează: a Aradului, Oradei-mari, Ienopolei, Halmagiului și a părților anexate din Banatul timișan. — Tot atâtea reminiscențe ale istoriei bisericesti ortodoxe slavo-bizantine, față de cari di Bunea va striga în gura mare: luați-le de pe mine, că le omor.

4. Episcopii din Banat.

Avem urme destule despre episcopii din Banatul Severinului și al Timișorei, de-și numele episcopilor sunt mai rar cunoscute. Începând de la mănăstirea Marișiana a lui Ohtum, cucerită de Cenad sub St. Ștefan, la a cărui ordin călugării ortodoxi de acolo se mutară în Oroszlamos, unde după obiceiul antic, că fie-care mănăstire mai însemnată avea arhierul său, e evident că și

în mănăstirea Oroszlamos a trebuit să existe un episcop ortodox.

În Caransebeș, unde se afla universitatea knezilor români din opt districte olahale, încă au existat episcopi, cari la început se țineau de metropolia Severinului, ear' mai târziu — mai cu semă sub dominațiunea principilor ardeleni, și a Turcilor, de sub cari a rămas episcopul cunoscut sub numele Moise, — s'au ținut de metropolia de Alba-Iulia.

In puterea privilegiilor ce se daseră Sêrbilor la anul 1690—1695, episcopii românești deveniră sub ierarchia sêrbescă, care mută episcopia din Caransebeș la Vêrșet, și Sêrbii ocupară și scaunele episcopale din Timișóra și Lipova. Sêrbii veniți din Ienopolea, un district întră Bosnia și Hertegovina, (vezi privilegiul Sêrbilor) se așezară mai întâiu în districtele dintră Timișóra și Dunăre, Horom și Keve, numindu-le și pe acestea Ienopolea (vezi Schwicker, Temescher Banat), apoi de aici trecură la Șiria (Világos), unde locurile ocupate de ei încă le numiră Ienopolea. Deore-ce episcopii din dinastia Brancoviceștilor încă din Ienopolea sêrbescă purtau numele de metropoliți, ei se tradiționează ca atari și în Ungaria, și de aceea și succesorul lor Isaiá Diaconici se numia pe sine metropolit de Timișóra și Ienopolea.

Pe la anul 1694, va să zică înainte de privilegiile Sêrbilor, un vlădică Todor din Lipova cu Doczian și alți căpitani români din Lugoj și împrejurime, resculându-se asupra Turcilor, îi bătură până peste Timișóra și Vêrșet, așa ne spune Schwicker (Temescher Banat, pag. 184—194), care adaugă, că la anul 1606 vlădica se așeză în Lipova.

Di Bunea face Sêrb și pe vlădica Todor, citând epistola lui cătră Sigismund din anul 1594, unde se subscie: *Todor Vladika minden Knez és Rácz keresztény nemzet nevében.* (Ierarchia, pag. 44.) Di Bunea nu numai nu deosebește pe knezii de és rácz keresztény, dar' mai adaugă, că knezii e o instituțiune sêrbescă. Dacă di Bunea nici atâtea nu știe, că knezii români din Banat au existat cu mult mai înainte de sosirea sêrbilor în Banat, având districtele lor olahale, istoricile opt districte, apoi pună-și știința în cuiu? Și de aceea nici nu-i putem da altă mângăere, de cât cu rezoluțiunea împăratului Iosif II. pusă pe versurile unei poete inoportune. *Meine liebe Kemetter mach' sie lieber hemedter!* (să cöse mai bine la cămăși).

De-și în urma privelegiilor sêrbesti episcopii din Banat și parte din Ungaria deveniseră sub ierarchia sêrbescă, totuși bisericile române și conservară caracterul lor național, și intreruperea ierarchiei române pe timp de un secol și jumătate a putut împedeca funcționarea ei, dar' dreptul ei istoric nu a putut cădea sub prescripțiune, ci a fost restabilit, formal și faptice la a. 1864.

(Va urma.)

Alegerea din Baia-de-Criș.

Brad, 31 Ianuarie n.

Zile mărețe am avut noi, Zărândeni! Înțeleg zilele de la 25—27 Ianuarie a. c. n., când *Vasilie Damian*, protopresbiterul Zarandului, fu ales deputat național în cercul Baia-de-Criș.

Plin de mângâiere se depărtase astă-vară fruntașul *Iosif Vulcan* din Zarand. Sosit a casă exclamă: „*Zărândeni sunt Români de model!*” Atât de mult îl însuflețise jertfa, dragostea, cu care fostii zărândeni îmbrățișează cauza culturală.

Cei cari au văzut zărândeni în aceste zile mărețe, de sigur vor recunoște, că mare *adever* a exprimat ilustrul veteran.

Model vrednic s'au dovedit zărândeni și în lupta pentru înălțarea causei naționale.

Cercul Baia-de-Criș e unul dintr-acele mai răspândite. De la periferie până la centru sunt și peste 40 km. Are 5234 alegători conșcriși. Drept aceea mulți dintr-ei au trebuit să plece la Baia-de-Criș încă de Marți, ca să fie acolo pe Joi. Si era și frig și îngheț grosav. Diregătorii administrativi toți aprigi și iscușiți în ale corțeșiei. Se năpădiseră asupra poporului până și finanții. Licențele de beuturi, sare, etc. se retrăgeau cu grămada. În Baia-de-Criș toate crișele și localurile publice erau de mult angajate de partizanii lui Hollaki. Sosit-au și soldații din Abrud și Eszék, vre-o 40 jandarmi, și datu-s'a și la 50 cetățeni — mai ales jidovași și negași — numiți „susținători ai ordinei publice”, — și aveau corțeși ordinari, dreptul de a pescui printr-acele popor.

Dar' sadar!

Toți au rămas uimiți, când văzură Joi dimineața (26 Ianuarie) însuflețirea, trezvia, curajul, cu care se adunau frații Români. Tă-se părea că vin să ridice în slavă într-egă Baia-de-Criș.

De-și au fost așilii să se adăpostescă în niște grădini și o noapte și două zile să stea, cânte și joco în zăpadă flămânți și setoși; de-și poliția, de dragul ordinei (!) nu li-a permis să-și facă foc nici în cupetere de fer închise; de-și corțeșii, cărora toate li erau permise, ademeneau cu bani, papricaș, risling, țigări, case calde; de-și conducătorii oficioși ai alegerii și-au pus în aplicare totă iscusința patriotică, numai să potă demoraliza și teroriza poporul: totuși zărândeni au stat ca stânca în fundul mării, de Joi dimineața până Vineri seara, și au înfruntat toate ispitele diavolului. Nimenea n'a vrut să se ducă de la locul de votare, până n'a votat.

Când plecau la votare se închinau, ziceau Tatăl nostru, se jurau, că vor rămâne solidari, — și vai era de cel-ce și călca jurământul. Astfel primarii cinstiți și preoții vrednici toți au votat cu candidatul național, protopopul *Damian*, și sperăm că nu-i putere în lume, care să le potă smulge fie chiar și numai un fir de păr din cap.

FOIȘORĂ

Ornamentica română.

Domnul *Emil Sigerus* din Sibiu, un eminent cunoscător și știutor, apreciat și înstrăinatate, al porturilor și obiceiurilor caracteristice la popoarele din Transilvania, publică în nr. 21 de la 31 Ian. a. c. a lui „*Bukarester Tagblatt*” un foarte interesant foileton intitulat „*Rumänische Ornamentik*”.

Presentându-l cetitorilor nostri în traducere, am ruga și celelalte foi române să 'l reproducă, fiind de interes netăgăduț din punct de vedere etnografic românesc. Iată ce scrie dl *Sigerus*:

„Afară de limba, portul, afară de moravurile și obiceiurile unui popor, ornamentica lui merită atenția scrutătorului etnografic. De fapt ornamentica a dus deja adese-ori la descoperiri frapante. Pe lângă cercetările lingvistice ornamentica a fost care a ajutat constatarea legăturilor de înrudire a Finlandezilor și Leșilor cu Maghiarii. Prin cercetări arheologice s'a dovedit că ornamentica maghiară este tot atât de veche ca și Maghiarii înșiși.

Cercetările asupra originii Românilor s'au sprijinit până acum eminamente pe scrutarile lingvistice, moravuri și obiceiuri au fost considerate abia în planul al doilea, ear'

Vineri seara s'a terminat alegerea. La 8 ore s'a vestit, că candidatul *Vasilie Damian* cu o majoritate de 2066 voturi s'a proclamat de deputat ales. De față era o lume de omeni, cu toți curioși să vadă și audă pe alesul.

S'a prezentat ca un apostol: vestind pace și frățietate. Din Baia-de-Criș a fost petrecut la Brad, cale de 8 km. În Brad primit într-10 și 11 ore noaptea cu mare însuflețire.

Sperăm, că *Zarandul* totdeauna va rămâne credincios zilelor mărețe din 25—27 Ianuarie causei naționale, și totdeauna va sprijini pe bărbații cari luptă pentru mărirea neamului și patriei. *Argus.*

Deputați români.

Credem că e de actualitatea a ști esact, cum și prin cine a fost reprezentat în trecut în dietă poporul român din statul ungar? Am compus deci lista deputaților români trimiși la dieta din Budapesta, și o publicăm după cum urmază:

1861.

La dieta convocată în 1861 la Pesta Românil din Ungaria și Banat au ales și trimis pe următorii: *Vincentiu Babeș*, *Sim'on Bica*, *Vincentiu Bogdan*, *Vasilie Butean*, *Ioan Faur de Teiuș*, *George Jura* (dubios), *George Manase* (dubios), *Gavril Mihalyi*, *Ioan Mișciu* (dubios), *Aurel Maniu*, *Eutim Murgu*, *Andrei Mocsonyi*, care însă n'a intrat în dietă, alegându-se în locul său *Constantin Ioanovicu* (consilier de școală), *Ioan Pap* (protopopul Beiușului, dubios), *Filip Pascu*, *Sigismund Popovicu*, *George Popa*, *Iosif Popp*, *Ioan Popovicu-Desseanu*, și *Aloisiu Vlad de Săliște*. La olaltă deci: 15 buni, 4 dubioși.

1865—1869.

În acest ciclu dietal au avut scaun și vot în dieta din Pesta următorii deputați români: I. *Din Ungaria și Banat*: *Vincentiu Babeș*, *Sigismund Borlea*, *Ioan Faur*, *Emanuel Goszdu*, *Dr. Iosif Hodoșiu*, *Dimitrie Ionescu*, *George Ioanovicu*, *George Ivacicovicu*, *Aurel Maniu*, *Andrei Medan*, *Andrei Mocsonyi*, *Antoniu Mocsonyi*, *George Mocsonyi*, *Alexandru Mocsonyi*, *Petru Mihályi*, *Simion Pap*, *Sigismund Popovicu*, *Sigismund Popp*, *Ioan Pap*, *Ioan Popovicu-Desseanu*, *Grigorie Pop*, *Alexandru Roman*, *Florian Varga*, *Aloisiu Vlad de Săliște*. II. *Din Ardeal*: *Ioan Balomiri*, *Simion Balomiri*, *Alexandru Bohățiel*, *Iosif Hossu*, *Ioan Moldovan*, *Il'e Măcelariu*, *Constantin Papfalvi*, *Ioan Pușcariu*, *Mateiu Pop de Grid*, *Dr. Lazar Petcu*, *Dr. Ioan Rațiu* (n'a intrat în dietă), *Ioan Tulbaș*, *Dr. Avram Tineu*, și *Grigorie Moisil*, al cărui mandat însă a fost cassat, din motivul că alesul nu știa ungurește. La olaltă: din Ungaria și Banat 24, din Ardeal 14.

pe ornamentica acestui popor până acum abia că s'a pus vre-un pond. Verosimil că ornamentica române până acum nu s'a dat atenția cuvenită, cauza potă fi că tocmai în România ea abia se mai găsește curată. Împodobirile la portul din regalul român sunt atât de inficiale prin motive nouă bulgare și sârbești, cât ornamentul curat românesc aproape nu se mai cunoște.

Față de acesta însă cu atât mai mult s'a păstrat cu o admirabilă puritate ornamentul în platourile Transilvaniei. A fost aceasta probabil o consecință a ciudatei constituții, care în decurs de secol a ținut Transilvania în cătușă nedeștrărabile. Principatul era locuit de națiunile dominante — Unguri, Săci și Sași —, cari ținneau cu rigore la conservarea drepturilor lor speciale și la aceea, ca să nu se asimileze cu popoarele conlocuitoare. În orașele săsești până în secolul al XVIII-lea nu era permis să se așeze nici Ungurul, nici Săciul, necum Românul. Tocmai acestor stări de strict separatism este a se mulțami împrejurarea, că singurătatea popore din Transilvania și-au păstrat atâtea caracteristice particulare. În Transilvania portul ungurec s'a conservat mai bine ca ori-unde în înțrega țară de sub corôna sfetului *Stefan*. Sașii și astăzi se îmbracă ca în secolul XVI. Români în situația lor izolată și-au salvat, pe lângă moravuri și obiceiuri, atât portul cât și arta lor populară din timpurile cele mai vechi

(uralt) până în secolul al XX-lea. Aici în statele cele mai depărtate de comunicația universală, la pôlele Carpaților Transilvaniei trebuie să-și începă etnografii studiile sale, dacă do-rește să apuce cărarea către izvorul poporului român! Într-acolo va călăuzi acum și splendidul op al dlui profesor *Dem. Comșa*, asupra căruiu am atras deja atenția, și a cărui eminentă valoare științifică încă nu este suficient apreciată.

În viitoriu acest op are să fie un mijloc auxiliar foarte binevenit cercetărilor etnografice și chiar va potă servi de basă la scrutarile științifice.

Acastă ornamentica română nu s'a format de azi, de ieri, nu — ea este veche de secol! Ea prin sine își indică vechimea, dovedind modele geometrice, deore-ce este constat că desenurile de natură geometrică sunt cele mai vechi și mai originale în ori-ce artă. Ele aparțin deja acelor popore, a căror dezvoltare culturală era încă în fașie și s'au născut mult înainte de migrațiunea poporelor, care s'a revărat și asupra Balcanului. Ornamentica aceasta a fost de sigur proprie deja în vechime poporului român din Transilvania sau strămoșului lui. Acum este numai chestia de a găsi dovezile preistorice pentru acesta.

De altcum observăm, că cercetările ce se vor porți pe basa ornamentice române vor avé să percurgă o lungă cale! Tocmai ornamentul român, la care împletiturile „maean-

1869—1872.

În acești ani aveam în dietă pe următorii: I. *Din Ardeal*: *Iosif Hossu*. II. *Din Ungaria și Banat*: *Vincentiu Babeș*, *Vincentiu Bogdan*, *Sigismund Borlea*, *Vasilie Butean*, *Eugen Cucu*, *Lazar Gruescu*, *Dr. Iosif Hodoșiu*, *George Ioanovicu*, *George Ivacicovicu*, *Lazar Ionescu*, *Dimitrie Ionescu*, *Vasilie Jura*, *Aurel Maniu*, *Petru Mihályi*, *Anton Mocsonyi*, *George Mocsonyi*, *Alexandru Mocsonyi*, *Eugen Mocsonyi*, *Sigismund Popp*, *Iosif Popp*, *Sigismund Popovicu*, *Miron Romanul*, *Alexandru Roman* și *Aloisiu Vlad de Săliște*. La olaltă 25 deputați.

1872—1875.

Deputații români înțrați în dieta din Pesta în acest ciclu dietal au fost următorii. I. *Din Ardeal*: *Ioachim Mureșan* și *Petru Nemș*. II. *Din Ungaria și Banat, naționaliști*: *Vincentiu Babeș*, *Dimitrie Bonciu*, *Sigismund Borlea*, *Vincentiu Bogdan*, *Parteniu Cosma*, *Traian Doda*, *Dr. Iosif Hodoșiu*, *Vasilie Jura*, *Antoniu Mocsonyi*, *Petru Mihályi*, *George Pop de Băsești*, *Ioan Popovicu-Desseanu* (ales la Radna în locul lui *Ales. Mocsonyi*, retras din dietă), *Alexandru Roman* și *Mircea B. Stănescu*; *guvernamentali*: *Mihail Bejan*, *Ioan Gosman*, *George Ioanovicu*, *Iuliu Petricu* și *Alexa Popescu*. La olaltă, naționaliști 16, guvernamentali 5.

1875—1878.

Pe basa leg'i electorale din 1874 am putut trimite la dieta din Pesta în ciclul acesta dietal numai pe următorii: I. *Din Ungaria și Banat, naționaliști*: *Sigismund Borlea*, *Parteniu Cosma*, *Traian Doda*, *Dr. Iosif Hodoșiu* și *George Pop de Băsești*; *guvernamentali*: *Stefan Antonescu*, *Constantin Garban*, *George Ioanovicu*, *Ioan Mișciu*, *Petru Mihályi*, *Alexandru Roman* și *George Serb*. II. *Din Ardeal* pe *Ioan Balomiri*. La olaltă 13.

1878—1881.

În ciclul acesta au fost aleși *naționaliști*: *Traian Doda*, *Parteniu Cosma*, *George Pop de Băsești* și *Nicolae Străvoiu* (*Din Ardeal*); *guvernamentali*: *Vasilie Jura*, *George Ioanovicu*, *George Konstantini*, *Petru Mihályi*, *Ioan Mișciu*, *Atanasiu Ratz*, *Alexandru Roman* și *George Serb*. La olaltă 12.

1881—1884.

Naționaliști numai *Traian Doda*, ear' *guvernamentali* *Stefan Antonescu*, *Vasilie Jura*, *George Konstantini*, *Ioan Mișciu*, *Alexandru Roman* și *George Serb*. La olaltă 7.

1884—1887.

Naționaliști: *Vincentiu Babeș*, *Traian Doda* și *Petru Truta*; *guvernamentali*: *Ioan Beles*, *Dr. Iosif Gallu*, *Constantin Garban*, *Petru Mihályi*, *Atanasiu Ratz*, *Alexandru Roman* și *George Serb*. La olaltă 10.

1887—1892.

Naționaliști singurul *Traian Doda*, care însă n'a intrat în dietă. *Guvernamentali*: *Ioan Beles*, *George Konstantini*, *Petru Mihályi*, *Atanasiu Ratz*, *Silviu Rezeiu* și *George Serb*. La olaltă 7.

La 1892 a fost apoi decretată pasivitatea generală, și pușinii Români aleși la dietă, de atunci încôce, au fost aleși de stăpânire, nu de popor.

NOUȚĂȚI

† *Dr. Iacob Felix*, unul dintr-cele britățiile medicale din România, profesor de medicină la universitatea din București și membru al Academiei române, a răposat Mercuri, în etate de 73 ani. Interesantele și instructivele tractate de igienă din „*Enciclopedia Română*” sunt scrise de *Dr. I. Felix*.

† *Octavia Leuca*, veduva preotului *Constantin Leuca*, din Lăzari, mort în 30 Novembre anul trecut, a decedat în 16 Ianuarie v. c. în casa neconsolabilului ei tată *Ioan Irimie* din Mesteacău, unde a și fost înmormântată, cu frumoasă ceremonie. A asistat dl protopresbiter tractual, cu mulți preoți și învătători. Pe defuncta o deplâng, afară de îndureratul ei tată, orfanii rămași acum fără tată și mamă *Iancu*, de 4 ani, și *Aurora*, de 2 ani, cum și alte rudenii. Odihnească în pace!

Episcopul Strossmayer din *Diasovar*, infocatul naționalist croat de odinôră, a împlinit Sămbătă anul al 90-lea al etății, în perfectă sănătate.

Să fie de crezut?! Ziariul italian „*Indipendente*” din *Triest* raportază că în cursul unei convorbiri într-acele deputatul *Malfatti* și noul ministru-president austriac *baron Gautsch* venind vorba și despre turburările din *Innsbruck* din cauza facultății juridice italiene și în legătură cu acesta despre eventuala înființare a unei universități italiene în *Triest*, — *baronul Gautsch* a declarat că guvernul nu e contrar înființării, dar' „*până trdește M. Sa Francisco Iosif*” nici vorba nu potă fi, ca *Triestul* să capete universitate italiană”.

Advocat român în Cincoul mare. Domnul *Iosif de Lemény* a deschis kancelarie advocațială în Cincoul mare, în piașă, lângă hotelul *Concordia*.

Testament politic. Profesorul de la universitatea din Cluj, *Dr. Márki Sándor*, a ținut zilele trecute o interesantă conferință în Budapesta sub titlu: „*Eșevos și naționalitățile*”, scoțând în ea la vealță că legea despre naționalități și legea despre instruirea populară sunt făcute de *Eșevos*, pe baza principiilor după cari voia să rezolve chestia națională. Aceste legi formeză deci *testamentul politic* al lui *Eșevos*... Și de ar ști bunul și înțeleptul om cum îi respectă și eșevută vechii — testamentul!

drului” prevalză, nu e tocmai ușor de cercetat. Aci găsim motive coptic-egiptene, aci funice, ici-colea chiar chinezești.

La tot cazul chestia este destul de interesantă, spre a fi luată în considerație cu atât mai virtos că într-acele vechiul ornament românesc și într-acele ornamentele actuale ale poporelor, cari prin cercetările filologice s'au dovedit în afinitate cu Români — Iliri și Italiani — nu există consonanță. Dar' pentru astfel de cercetări va trebui să se pună pond și pe tehnica, deore-ce stă la creșterile cât și la țeseturile românești tehnica pare a fi tot atât de veche ca și ornamentul. Opul profesorului *Comșa* tratăză exclusiv ornamentica textilă. Eu sunt de părere că acesta este și cea mai importantă pentru scopurile cercetărilor în direcția espusă, deore-ce la tot cazul ornamentica „textilă” s'a păstrat în forma cea mai curată”.

Din parte-ne credem că ar fi timpul, ca și forurile competente la noi, în prima linie „*Asociațiunea*”, să spriginescă cercetările etnografice pe baza artelor decorative din popor, mai ales acum când suntem în prēja deschiderii muzeului etnografic. Interesantul foileton al dlui *Sigerus* ni-a făcut bune servicii în această direcție, total neglijiată până acum prin noi.

E. B.

De la comitat. Comisiunea administrativă a comitatului Sibiu și subcomisiunile ei vor ține adunarea lunară pentru l. c. Mercuri (8 Febr. st. n.) la 3 ore după amiază în sala mică a casei comitatene.

Maxim Gorkij, celebrul scriitor rus, care fusese arestat pe motiv că ar fi complicat intelectual la greva și revolta lucrătorilor, cum se telegrafiază din Petersburg, a fost pus în libertate Joi, la porunca țarului.

Trei țerani în dietă. În ciclul trecut era membru țeran al dietei numai sâcuiul Makkai Zsig, figură ridicolă de altcum, de ore ce badea Zsig văzându-se el, „ablegat“ începuse a da el pe „Măria Sa“. Alegerea lui se și considera din toate părțile ca un episod grotesc al alegerilor, și toți își profetisau că în ciclul următoriu nu va mai fi ales. Profetiile acestea s-au împlinit însă întors; la alegerile de acum Makkai a căpătat doi soți. A fost ales de nou și el, și an fost aleși încă doi țerani: Schriffert József din Gula și Ceány Sándor din Darda. Despre Schriffert nu se știe încă ce capacitate e, dar despre Ceány scrie o gazetă din Cincibiserici (Pécs) că e econom d-stul de inteligent și cu stare bună.

Fabrică de bastoane. E vorba că în Székelyudvarhely se înființează o fabrică de bastoane, pentru a se crea pe seama Securilor un nou izvor de trai.

Un „solgăbiru“. Gazetele ungurești dau știre că pretorul Miklosy Alfred din Felső-Eb (în Ungaria) zilele trecute a dispărut de la casă, fără a se ști că înăuntrul și-a luat drum. Causa disparițiunii — după cum s'a constatat ulterior e, că dl solgăbiru înainte cu trei ani s'ajunsese practicant de administrație și în urmă pretor pe basă de documente falsificate. Acum egând la ivelă înșelătorie, nenorocitul a luat lumea 'n cap spre a scăpa de cercetarea criminală și de pedepsă.

Căpătuială. Vestitul scriitor magiar *Bekics Gueztiv* a avut nefericirea de n'a mai fost ales deputat la dietă, căci a căzut față de candidatul opozițional. Guvernul recunosător s'a îngrijit însă de el, și numai de cât l'a pus în priză, dându-i să redacteze lista oficială magiară: „*Budapesti Közlöny*“.

Al 63-lea Casariatul „Reuniunii române de înmormântare din Sibiu“ a sosit alături statutar după membrul răposat Ana Melzer n. Prostean.

Acasta este al 63-lea caz de moarte în ciclul Reuniunii noastre.

Mulțămite. Toți cunoscuții, prietini și rudeniile, cari prin condolențe s'au alăturat la durerea noastră pentru morțea mult prețuitului și neuitatului nostru soț, tată și moș *Ioan Mircea*, fost paroch în Cața, — sunt rugați a primi pe această cale cele mai călduroase mulțămite. Cața, în 21 Ianuarie 1905. *Falnica familie*.

Incendiu în o mină. Joi noaptea s'a prins mina de cărbuni „*Ludovica*“ de la Jemniț și a ars total. Au căzut victimă flacărilor lăzile cu haine ale baieșilor, tarna de transport și montagiul întreg al minei.

Din pricina beuturii. Iosif Rutkay din Suciani plecând la alegerea de deputat din Rutka, nu s'a mai reîntors a casă. După o săptămână a fost găsit mort și acoperit de nevă în cimiteriul din Pricopa. Probabil că plecând de la alegere beat a greșit drumul și ajungând prin cimiteriu a căzut și a adormit în nămeți de nevă.

Aur estras din apă. În Londra se vorbește mult despre o invenție a inginerului Snell, de a estrage din apă aur. După experimentări de mulți ani Snell a isbutit să inventeze o procedură prin care din o tonă de apă de mare esirge un gram de aur, ear' cheltuelile procedurii abia trec cu ceva peste 10% din valoarea aurului estras. Pentru exploatarea în cadre mai mari a invenției s'a format o societate pe acți, al căror preț deja s'a urcat mult peste valoarea nominală.

Posta redacției.

Hunedora. În numărul viitor.

Bălcescul. Articolul e bine scris și bine gândit, dar precauțiunea ne dictează să nu-l publicăm.

Teatrul orășenesc.

Marți (7 Febr.): „*Der Fall Olemenceau*“, dramă în 4 acte, de Damas.

300 franci lunar poate câștiga fiecine prin vîndarea de încântătoare noutăți artistice. A se adresa la: Pennell's Co., Milano (Italia).

Studiu din sfera iconografiei orientale.

De Dr. Miron E. Cristea.
(Urmare din nr. 137 anul trecut).

Candelabrele.

O chestiune de importanță deosebită pentru interiorul bisericii, și carea trebuie tractată în legătură cu pictarea și peste tot ornamentarea acestui intern, este *luminatul*.

Conform așazămintelor bisericii noastre ortodoxe s'au introdus la noi încă din partea primilor creștini numai *luminile din cêră curată*, așzate în feșnice mai mici, cu 1—3—7 brațe, și anume pe *pristol*, în feșnicele principale și mari dinaintea *iconostasului*, de lângă *tetrapod*, în policandrul cel mare¹⁾ din mijlocul naosului, în policandrul mai mic din tinda femeilor etc. Pe lângă cêra de albine se mai folosește ca material pentru luminat *untul de lemn curat*, așzată în candelare cari de regulă ard la *proscomidie*, dinaintea icônelor principale de la *iconostas*, sus la rîstignire, la *tetrapod*, înaintea altor icône, etc.

Primii creștini, cari se rugau prin *catacombe*, au folosit mai întâiu luminările de cêră. Asemenea apostolii, cari au organizat primele începuturi de servicii divine. Aceste lumini se folosesc până azi la toate serviciile divine, în și afară de biserică, (taine, înmormântări).

La început s'au putut introduce luminile din o simplă necesitate, mai ales, că primii creștini se rugau prin locuri ascunse, retrase, întunecate, catacombe, peșteri, crîpături etc., ca să nu fie observați. Astăzi însă luminile se aprind și ziua, deci nu pentru a delătura întunerecul, ci pentru a simboliza: a) Sfânta Trîime, căci „*lumină este Tatăl, lumină este Fiul, lumină și sfântul Duh, deci o lumină sunt aceste trei*“; b) cuvîntul Domnului, despre care zice psalmistul: „*Cuvîntul Tîu Dîmne este lumină, care mă luminează și îndreptăză pașii mei spre calea virtuții*“. Lumina simbolizează și pe însuși Iisus Christos, lumina lumii, „*lumina, care strălucește în întunerec și luminează pe tot omul ce vine în lume*“. Despre el se zice în Credeu „*lumină din lumină*“; la liturgia celor mai nainte sfințite: „*lumina lui Christos luminează tuturor*“; „*veniți de primiți lumina*“, când preoții vestesc poporului învierea; etc. Deci — simbolisînd lumina tot ce e mai sfînt, mai înalt — sfinții părinți s'au îngrijit, ca materia, ce o produce, să fie cea mai curată, hotărînd, ca luminările să se facă din *cêra* de albine, pe atunci cea mai curată materie, care — arînd încet și liniștit — simbolizează *dumnezeescă liniște*.

De atunci încôce au iscodit teologii timpurilor încă diferite alte motive, prin cari caută a justifica exclusivă folosire a luminei de cêră și unt de lemn.

Ei cer anume, ca în usual bisericesc din totă biserică ecumenică să se folosescă numai cêra curată de albine, fiind-că *albina* este simbolul *curățeniei* și al *nevinovăției*. Apicultorii²⁾ ne spun, că „*albinele* rămân pururea virgine și caste. Ele nu ouă, nu se împerechază, căci le lipsesc genitalele. Numai matca se împerechază cu trantorii în zbor, și ea depune oule în diferitele celule, unde albinele le clocește. Focul cel nestins forma și la Romani o parte din cult. De el se îngrijeau Vestalile, adevărate feciôre (nevestală = nevastă, măritată.) De alta parte, mind cêra adunată de pe flori mirositoare, însemnează *mirosul spiritual al darului* — adevărată credință și iubirea celor ce o aduc la biserică. Cêra, fiind adunată de prin toate florile, mai pôte simboliza și *universalitatea, ecumenicitatea* creștinismului și atributul bisericii de *catolică*. De altă parte luminările de cêră — arînd — se consumă vîdînd cu ochii, ceea-ce pôte fi o mîngăiere pentru creștinul care a adus această jertfă, însoțind consumarea și cu rugăciunile sale. Untul de lemn de altă parte este simbolul *belșugului* și al *vindecării*. Pe lângă această untul de lemn însemnează și *zelul ômenilor*, cari — după esemplul celor cinci feciôre, eșite la timp cu candelale lor întru întimpinarea mirelui, — se nuzesc a fi plăcuți lui Dumnezeu nu numai prin credință, ci și prin faptele lor. Afară de aceste simbolisări, peste tot lumina cu razele ei mai este și o *podobă a cultului divin*. Ambele aceste substanțe (cêra și untul de lemn) dau și o lumină *curată și limpede*.

Luminile și untul de lemn le cumpără creștinii și aduc ca jertfă la biserică, împreună cu prescuri, vin, tîmaie, fructe, și alte prinose.

Curată este această jertfă, dacă luminile sunt din cêră de albine, ear' untul de lemn un extract curat de masline și de fructe, din cari se stôrce, și dacă și sentimentele interne, ce însoțesc aceste jertfe, corîspund acestei curățenii materiale.

Nu mai în cazul acesta întrunesc aceste materii calități superiôre și corîspund însemnătății lor simbolice; deci numai în calitate curată pot fi produsele plăcute lui Dumnezeu și primite de el, ca și jertfa lui Avel.

Odinoră luminile le făceau înșiși credincioșii, a casă. Imi aduc aminte, cu ce plăcere ajutam, ca băiat, mamei mele la sucirea feștilei, la sucirea în jurul feștilei a cerei muiate la foc, precum și la facerea diferitelor sucituri și figuri pe cêră, ca astfel aceste luminări, destinate pentru biserică, să nu aibă forma simplă a celor folosite a casă, ci să fie ceva cu totul a parte.

¹⁾ Policandrelle cele mari de la bisericile de la mănăstirea *Putna* și *Sucevița*, în Bucovina, sunt decorate cu ouă de sturț ornamentate și ele, cari atîrnă în jos legate de ele. În biserică de la *Sucevița* e la mijlocul policandrului mare, în loc de ou, un glob mărșior de aur, în care se păstrează pîrul ce și l'a tăiat dîmna lui Eremie Movilă (1578—1581) și l'a trimis din Constantinopol, unde era în prinsôrea unui pașă turcesc, care a deonestat'o. Domnița voia, ca barem pîrul ei să ajungă lângă mormântul soțului ei, care odihnește în *Sucevița*. În biserică parochială de la *Putna* candelabrele sunt decorate cu ștergere în formă de batiste, țesute de țerance.

²⁾ Vezi: „*Cuvînt pentru luminări*“ de protopopul M. Răuț al Rimnic-Vâlcei, în „*Cuvîntul Adevărului*“. Anul I, nr. 11, pag. 85—87. Protopopul Răuț este și proprietarul unei mici fabrici pentru lumini de cêră.

Cultura albinelor însă dispărînd aprôpe de tot, cêra s'a împuținat, și azi poporeni procură luminile de la neguțatori, cari și pentru trebuințele bisericii vind lumini false, fabricate, în loc de cêră, din *parafină* (extract din păcură), *stearin* (extract de sêu), ori *japon* (cêră japoneză), tôte substanțe mult mai ieftine.

Luminările fabricate din asemenea substanțe se trec mult mai repede, n'au pară curată și produc fum mult și înădușor, care nu numai îngreună rîsuflarea, imbolnăvește adese-ori greu atât pe preoți cât și pe credincioși, ci alungă formal pe mulți creștini din biserică; ear' pe alții îi înădușe până la amelielă. Câți n'au avut așa ocaziune, să observe, mai ales la Paști și la bdenii, că luminile produc atîta funingine, în cât nu se vede vecin cu vecin. Pe lângă acesta afumă total pîreții și mai ales icônele, ba în câțiva ani adese-ori cernesc total interiorul întreg, acoperind cu funingine picturi și ornamente adese-ori în valoare de sute de mii. De multe-ori dăm de biserică cari cu interiorul lor fac impresia unor peșteri pentru osândiți.

Deci, ce folos de o pictură frumoasă și costisitoare, pe care apoi s'o espui la nimicire sigură prin fumul luminei? ceea-ce s'a întemplat în atatea biserici frumoase din orient, unde mai ales în postul mare: la privegheri și în Vinerea-mare, usual luminilor este fără sfîrșit. Așa d. e. este mult deteriorată prin fum pictura de la *Domnița Balaza*,¹⁾ de la *Sfîntul George nou* din București. La *Sfîntul Spiridon* din București unele icône sunt total întunecate prin fum și funingine, în cât abia le mai poți distinge. Tare afumată este și pictura atât de completă și originală și de importanță din punctul de vedere al studiului de iconografie, din biserică de la mănăstirea *Sucevița* (Bucovina) și din multe alte locuri; ear' în muntele Atos unele din picturile vechi tocmai din cauza înegririi nici nu se pot vedea și studia, ceea-ce este o mare pagubă științifică. Asemenea este neagră biserică metropoliei de la București. Spălarea icônelor afumate este costisitoare și eventual pôte cauza deteriorarea lor.

În unele biserici au recurs, spre a mai împuțina fumul,²⁾ la anumite surogate. Așa d. e. în *bisericile grecești din Brăila și Galați* nu ard în policandrelle cele mari lumini de cêră, ci unt de lemn. În forma luminilor sunt adevărat imitate anumite tuburi. În lăuntrul lor este o spirală, care ridică la vîrf un mic vas cu unt de lemn, și cu feștilă, care se aprinde. În loc de lumini sunt tot atâtea tuburi lungi. Motivul este, că untul de lemn curat se procură mai ușor de cât cêra.

Anomalia această, atât din punct de vedere al curățeniei jertfei, cât și din punct de vedere igienic și cu privire la deteriorarea grabnică a întregii ornamentări interne, au observat'o și constatat'o tôte bisericile ortodoxe provinciale.

Sfîntul sinod al bisericii române din România a discutat asupra ei în repețite rînduri, începînd dela 1873 și până azi, căutînd să scôte din usual ritual luminările falsificate; ba chiar și înainte cu mai bine de o sută de ani aflăm urme de o asemenea îngrijire a prelaților din România.³⁾

Dat'a de atunci încôce circulare speciale, însărcinat'a întreg clerul cu ținerea de predică în acest obiect; făcut'a regulament anume cu privire la folosirea exclusivă a luminei curate, căci numai în cazul acesta este și jertfa curată; cerut'a și primit'a biserică intervenția comisiunii sanitar al țerii, al guvernului și al tuturor organelor civile și polițiale din țera; dar' tôte au fost înzadar. Ba și mai mult. Ministrul cultelor și al instrucțiunii publice din România, dl *Spiru Haret*, față de a cărui conștie activitate culturală, școlară și bisericescă ortodoxă avem de altcum o deosebită admirațiune, a prezentat corpurilor legiuitoare la finea anului 1904 chiar un proiect de lege „care să oprîescă fabricarea de luminări falsificate și să reguleze fabricarea și controlul luminărilor de ceară curată“, căci „este o chestie de igienă și de artă a oprî cu deservirire fabricarea unor asemenea luminări mai ales acum, când monumentele religioase de o necomparabilă frumșetă se înalță pe tôte ziua“.

Dar' — ori-cât s'ar reglementa această chestiune — noi nu credem că scopul dorit se va putea ajunge, de cât pe o linie forțe îngustă.

Fabricanții vor pregăti totuși lumini falsificate, căci creștinii nisucesc a cumpăra eftin; ear' de altă parte nici nu pot să controleze ce cumpără, chiar dacă ar dorî anume să cumpere lumină de cêră curată.

Ceea-ce n'a putut face biserică din regatul vecin cu tôte puterea statului ortodox, de sigur nu vom putea nici noi. Ori-ce întervenire devine a priori zadarnică și nu duce la scop. Deci, ce-i de făcut?

Rîul se pôte delătura de o parte prin usual ce l'am observat în biserică monumentală și frumos restaurată de la Argeș și în alte biserici renumite. Numărul luminilor s'a redus la cel mai mic posibil. Așa d. e. pe sfîntul *pristol* de la Argeș ard numai două luminițe mici, ca cele din di — și trichiere, și de cêră curată, drept simbol al cuvîntului lui Dzeu, al jertfei celei curate etc., și drept reamintire istorică a luminilor folosite de primii creștini în cantacombes. Apoi mai arde câte o candelă bine întocmită la *proscomidie*, la icóna lui Iisus și a Maicii Domnului. În multe locuri și la crucifixul de sus de pe *tîmplă* și la *tetrapod*, cum și câteva feșnice dinaintea tîmplei.

(Va urma).

¹⁾ La *Domnița Balaza* ard candelale cu unt de lemn 49; 8 feșnice de pîrete cu câte 12 lumini = 96; 2 candelabre mari (60+24) = 84; în mai multe feșnice portative și cu brațe fixate în pîreții laterali = 40; în total 279, deș' interiorul e destul de mic.

²⁾ În o biserică de la *Mosca*, a lui Christos Mântuitorul, cea mai mare și mai frumoasă, ard în zile de sîrbători peste 3700 lumini. Unde rămînea numărul celor-ce se adaug în săptămîna mare? Cât oxigen nu consumă arderea lor?

³⁾ Vezi: Documentele publicate de V. A. Urechîă; acolo este un document, că episcopul din România s'a strălucit să scelte din usual de cêră.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh in comuna Rosia, se escrie concurs cu termin de 30 zile de la prima publicare in „Telegraful Roman“.

Emolumentele impreunate cu acest post sunt cele fasionate in cola B. pentru intregirea venitelor preotesti de la stat.

Concurenții și vor trimite suplicile instruite conform normelor in vigore subsemnatului oficiu până la terminul sus indicat și se vor presenta in vre-o Duminecă sau sârbătoare inaintea alegătorilor pentru a cânta și a cuvânta eventual și a celebra.

Oficiul protopresbiterial român gr. or. al tractului Abrud in conțelegere cu comitetul parohial.

Abrud, 18 Ianuarie 1905.

Petru Popoviciu protopresbiter.

Concurs

Pentru ocuparea postului vacant de paroh din comuna Cristis, protopresbiteratul Turda, se escrie concurs cu termin de 30 zile de la prima publicare in Telegraful Roman.

Emolumentele sunt cele fasionate in cola B pentru intregirea venitelor preotesti de la stat.

Concurenții se și asternă petițiunile concursuale instruite in regula in terminul deschis la subsemnatul oficiu protopresbiterial, de la care se pot lua și informațiuni speciale, și cu previa incuviințare a acestui oficiu concursului se vor pute presenta inaintea alegătorilor in vre-o Duminecă sau sârbătoare pentru a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Turda, 10 Ianuarie 1905.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Turdei in conțelegere cu comitetul parohial.

Jovian Murășian protopresbiter

Apoteca

din Bocsa-română (Românbogsán) se dă in arândă pe mai mulți ani

Concurs

Pentru întregirea postului al treilea de paroh, devenit vacant la parohia de clasa întâiu a bisericii Sf. Nicolae din Brașov-Schei, se publică concurs, cu termin de 30 de zile, de la cea dintâiu publicare in foia arhidieceasă „Telegraful Român“.

Concurenții la această parohie, au să presinte următoarele documente, conform §. 15, lit. a) a regulamentului pentru parohii, din 13/25 Octobre 1878, și anume:

- 1. Că sunt români de confesiunea gr. orientală.
2. Că au purtare morală bună.
3. Că au absolvat cu succes bun vre-o școlă medie.
4. Că au absolvat cursul teologic la vre-un institut român gr. or. din metropolia noastră.
5. Că au făcut examenul de calificățiune preotescă cu calculul „distins“, respective „fôrte bine“.
6. Atestat de sănătate.
7. Alte documente eventuale despre funcțiunea, ce au avut-o in timpul din urmă, etc.

Emolumentele sunt cele usitate și statortite in normativele și conclusele votate de organele bisericesti competente.

Concurenții sânt datori, până la expirarea terminului de concurs să se presinte in biserică, să cânte și să-și țină predica de pöbită.

Petițiunile se vor inainta in terminul fixat P. O. Domn Vasile Voina, protopresbiterul locului.

Brașov, din ședința comitetului parohial de la biserica Sf. Nicolae din Brașov-Schei, ținută la 19 Martie 1904.

Comitetul parohial al bisericii române ort. res. de la Sf. Nicolae in Brașov.

Dr. V. Saftu, I. Priscu, pres. secretariu.

Vezut.

Din ședința senatului bisericesc, ținută la 18/31 Ianuarie 1905.

Consistoriul arhidiecešan.

Epilepsia.

Cine suferă de epilepsie (nevoje), convulsii și de alte morhuri nervöse, să cëră broșură asupra acestora. Se capëtă gratis și franco prin „priv. Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M.“

„VENETIANA“, institut de credit și economii, societate pe acții in Venetia-inf.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Venetiana“, societate pe acții, se invită conform statutelor la a

III-a adunare generală ordinară,

care se va ține in Venetia inferiöră (localul institutului) in 19 Februarie st. n. 1905 la 1 oră p. m.

Obiectele:

- 1. Raportul anual al direcțiunii și al comitetului de supraveghiare asupra bilanțului anului de gestiune 1904.
2. Propunerea direcțiunii in conțelegere cu comitetul de supraveghiare referitor la distribuirea profitului.
3. Alegerea a doi membri din direcțiune conform § lui 31 din statute.
4. Alegerea a doi membri din comitetul de supraveghiare conform § lui 41 din statute.
5. Alte propuneri.

Venetia-inferiöră, 1 Februarie 1905.

Direcțiunea.

Activa. — Vaygon. Bilanț la 31 Decembre 1904. Pasiva. — Teher.

Table with 2 columns: Activa (K f) and Pasiva (K f). Rows include Cassa in num., Cambii escontate, Imprumuturi hipotecare, Credite cambiale, Mobiliar, etc.

Profite și perderi la 31 Decembre 1904.

Table with 2 columns: Debit — Tartozik (K f) and Credit — Követel. (K f). Rows include Interese la depuneri, Spese: salare, Spese de birou, Chirie, Porto, Amortisare din mobiliar, Contribuțiune, Profit curat, etc.

Venetia-inferiöră, in 31 Decembre 1904.

George Comanicu m. p. Mihail Ganea m. p. director executiv — vezér igazgató contabil — könyvelő.

Direcțiunea — Az igazgatóság tagjai:

Mateiu Mateiu m. p. Nicolae Cornia m. p. Rosalim Mijia m. p. Zachiu Socia m. p. Ioan Stoica m. p.

Conturile presente confrontându-se cu registrele principale și auxiliare s'au aflat esacte. — Alulirott bizottság jelen számlákat megvizsgáltuk, valamint a fő- és segédkönyvekkel összehasonlítván; azokat mindenben helyesnek találtuk.

Inspectiunea — A felügyelő bizottság:

Nicolae Batia m. p. Ioan B. Onesio m. p. Ioan Popița m. p. [29] 1-1 Georgiu Csokán m. p.

Cruce sau stea duplă electro-magnetică

Patent

nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

Nu e mijloc secret

vindecă și invioreză

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a se aparat vindecă bóle

da împrejurării, că acest vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosese contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, țiuitura de ureche, bitaie de inimă, sg.rciuri de inimă, asma, auzul greu, sgârciuri de stomac, lipsa poștei de mâncare, receată la mână și picior, reuma, podagră, ischias, udul in pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bóle cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. In cancelaria mea se află atestate incurse din tóte părțile lumii cari prețuesc cu mulțămire intențiunea mea și ori-cine póte examina aceste ates.ate. Acel pacient, care in decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“ deóre-ce „Ciasul-Volta atăt in Germania cât și in Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e in genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă in deoseb.

Prețul aparatului mare e cor. 6.— Prețul aparatului mic e cor. 4.— folosibil la copii și femei de constituție fôrte slabă.

Espedite din centru și locul de vânzare pentru țeră și străinătate e: MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42/V colțul strada Kálmán.

P. T.

Avem onóre a Vë atrage atențiunea, că de acuma începënd filiala Magazinului de cafea Julius Meinl din Viena cu prăjitorie proprie, după cel mai nou sistem se află sub firma:

JULIUS MEINL

in Sibiu

strada cismădiei nr. 24.

Vë rugăm să binevoiți a ne onora cu comandele D-Vóstre.

(31) 1-10

Cereți catalogul prețurilor!

